

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Методичні рекомендації щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (далі – Методичні рекомендації) регламентують порядок формування, затвердження та впровадження навчальних планів підготовки здобувачів фахової передвищої освіти у закладах фахової передвищої освіти для денної форми навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень кваліфікованого робітника. Відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту» такі особи можуть прийматися на навчання за освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра на перший курс (зі скороченим терміном навчання) або на другий (третій) курс. Розроблені Методичні рекомендації стосуються навчальних планів підготовки фахових молодших бакалаврів у закладах фахової передвищої освіти для здобувачів, які вступили на перший курс за скороченим строком навчання.
- 1.2. Відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту» прийом на навчання до закладів фахової передвищої освіти проводиться за спеціальностями (спеціалізаціями) відповідно до Переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №266.
- 1.3. Планування освітнього процесу в закладі освіти здійснюється на основі навчальних планів і графіка освітнього процесу. З метою конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік з урахуванням умов навчання на відповідному курсі (році навчання) складається робочий навчальний план.
- 1.4. Навчальний план – це нормативний документ закладу освіти, який розробляється на підставі освітньо-професійної програми за кожною спеціальністю (спеціалізацією), і містить відомості про спеціальність, кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік освітнього процесу, розділи теоретичної, практичної підготовки, обов'язкові та вибіркові компоненти, визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, дані про кількість і форми семестрового контролю, підсумкову атестацію, загальний бюджет навчального часу на весь нормативний термін навчання та його поділ на час навчальних занять та час, відведений на самостійну роботу здобувача освіти.
- 1.5. Навчальний план є однією зі складових освітньо-професійної програми, яка розробляється відповідно до розроблених і затверджених стандартів фахової передвищої освіти. До затвердження в установленому порядку стандартів фахової передвищої освіти заклади фахової передвищої освіти, які мають ліцензію на підготовку фахового молодшого бакалавра, відповідно до прикінцевих та перехідних

положень Закону України «Про фахову передвищу освіту», при розробленні освітньо-професійних програм можуть використовувати затверджені галузеві стандарти підготовки молодшого спеціаліста в якості орієнтовних з урахуванням змін у законодавстві та вимог Національної Рамки кваліфікацій.

1.6. Навчальний план затверджується керівником закладу освіти, засвідчується печаткою (у правому верхньому куті навчального плану). Відповідальність за якість розробленого навчального плану, його відповідність стандартам фахової передвищої освіти (за умови їх затвердження) покладається на керівника закладу освіти.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Основними структурними елементами навчального плану є:

- загальні реквізити;
- графік освітнього процесу;
- план освітнього процесу.

Загальні реквізити:

- повна назва закладу фахової передвищої освіти, галузі знань, спеціальності, освітньо-професійної програми (спеціалізації за наявності), а також форма навчання;
- термін навчання;
- на базі якої освіти проводиться підготовка здобувачів, а також кваліфікація.

Відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту» обсяг освітньо-професійної програми підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на основі кваліфікованого робітника встановлює заклад освіти самостійно з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 відсотків загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти, яка складає 120–180 кредитів ЄКТС.

Вказана у навчальному плані професійна кваліфікація має відповідати затвердженим стандартам підготовки молодшого спеціаліста (фахового молодшого бакалавра за наявності). Освітня кваліфікація складається з інформації про здобутий особою освітньо-професійний ступінь, спеціальність, спеціалізацію, освітньо-професійну програму.

Приклад: фаховий молодший бакалавр зі спеціальності (вказується назва спеціальності), освітньо-професійна програма (назва).

Графік освітнього процесу

У графіку освітнього процесу обов'язково визначаються роки (курси) навчання за відповідною освітньо-професійною програмою, на кожний з яких передбачається обсяг теоретичного навчання, види й терміни практик,

екзаменаційних сесій, канікул, підготовки кваліфікаційних робіт (проектів), атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

Графік освітнього процесу складається на весь період навчання і затверджується в установленому у закладі освіти порядку.

Графік освітнього процесу для здобувачів фахової передвищої освіти складається з урахуванням наступного:

- навчальний рік – 12 місяців, розпочинається, як правило, 1 вересня і складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, практики, екзаменаційних сесій і канікулярних днів;
- тривалість навчального року складає 52 тижні, сумарна тривалість зимових та літніх канікул становить від 8 до 12 тижнів. Для останнього року навчання літні канікули не плануються;
- тривалість теоретичного навчання, обов'язкової практичної підготовки, семестрового контролю, екзаменаційних сесій впродовж навчального року (крім випускних курсів) – 40 тижнів;
- навчальний тиждень – складова частина навчального часу здобувача освіти тривалістю не більше 45 академічних годин;
- навчальний день – складова частина навчального часу здобувача освіти тривалістю не більше 9 академічних годин;
- навчальний рік поділяється, як правило, на 2 семестри (осінній та весняний), теоретичне навчання впродовж яких завершується екзаменаційними сесіями;
- навчальні та виробничі практики можуть проводитись як до, так і після екзаменаційних сесій та обраховуються у кредитах і тижнях.

Практична підготовка (навчальні, виробничі практики), яка проводиться із відривом від теоретичного навчання, у графіку освітнього процесу може відображатися окремо, тобто семестр поділяється на тижні аудиторних занять і тижні практичної підготовки.

План освітнього процесу

План освітнього процесу обов'язково повинен включати відомості про:

- нормативну (обов'язкову) частину відповідно до освітньо-професійної програми, яка складається з циклу дисциплін, що формують загальні компетентності, та циклу дисциплін, що формують професійні компетентності. Цикл дисциплін, що формують загальні компетенції, як правило, об'єднує цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки та цикл природничо-наукової підготовки, які є складовими освітньо-професійних програм, затверджених до 2015 року;
- вибіркочу частину відповідно до власної освітньо-професійної програми, яка ділиться на дві частини: вибір закладу освіти та вибір здобувача освіти;
- назви навчальних дисциплін обов'язкової частини;
- назви навчальних дисциплін вибіркової частини, крім дисциплін вибору здобувача освіти;

- кількість годин з предметів, вивчених на другому ступені підготовки кваліфікованого робітника, результати навчання яких зараховуються в дисциплінах фахового молодшого бакалавра – окрема графа «вивчено на другому ступені»;
- форми семестрового контролю (екзамени, заліки);
- кількість кредитів ЄКТС та годин, встановлених для навчальних дисциплін (1 кредит ЄКТС = 30 годин);
- курсові роботи (проекти);
- кількість аудиторних годин за курсами та семестрами;
- розподіл загального обсягу годин, закріплених за навчальними дисциплінами, на аудиторну (лекції, лабораторні або практичні, семінарські заняття) та самостійну роботу здобувачів освіти;
- кількість навчальних тижнів у кожному семестрі, окремо кількість тижнів практичної підготовки;
- загальну кількість годин тижневого навантаження;
- кількість екзаменів;
- кількість заліків;
- кількість курсових робіт;
- кількість курсових проєктів.

3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

При розробленні навчального плану обов'язково необхідно врахувати наступне:

- у структурі навчального плану виділяється обов'язкова і вибіркова складові;
- обов'язкова складова навчального плану не може перевищувати 75% обсягу (в кредитах ЄКТС) навчального плану і включає навчальні дисципліни, кваліфікаційні роботи (проекти), практики та інші види навчального навантаження здобувача освіти спрямовані на досягнення результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою за спеціальністю. Обов'язкова складова навчального плану має містити компоненти, опанування яких необхідне для присвоєння визначеної програмою освітньої кваліфікації;
- вибіркова складова навчального плану має складати не менше 25% обсягу (в кредитах ЄКТС) навчального плану. У свою чергу, вибіркова складова призначена для забезпечення можливості здобувачу освіти поглибити професійні знання в межах обраної освітньо-професійної програми та/або здобути додаткові спеціальні професійні компетентності. У межах обсягу вибіркової складової здобувач фахової передвищої освіти має право обирати освітні компоненти самостійно і такий вибір не обмежується навчальним планом програми, за якою проводиться навчання. Вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачем освіти у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та

- навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти. При цьому здобувачі фахової передвищої освіти, які планують у подальшому вступати до закладів вищої освіти, мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для здобувачів вищої освіти, за погодженням із керівником закладу фахової передвищої освіти (п.17 статті 54 Закону України «Про фахову передвищу освіту»);
- за необхідності за рахунок вибіркової складової в навчальних планах можуть запроваджуватись спеціалізовані (профільні) блоки (пакети) навчальних дисциплін. Механізм реалізації права здобувача освіти на вибір навчальних дисциплін описується Положенням закладу освіти про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами освіти;
 - у випускному семестрі до кількості дисциплін включаються кваліфікаційний екзамен, кваліфікаційні роботи (проєкти);
 - кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) для здобувачів фахової передвищої освіти може становити від 50% до 75%. Кількість годин може відрізнятися залежно від галузі знань та спеціальності: підготовка у сфері природничих наук, технічних спеціальностей тощо потребує більшого часу на роботу в лабораторіях та практичну підготовку, у той час при підготовці за спеціальностями соціально-гуманітарного спрямування більше часу має виділятися на самостійну роботу здобувачів освіти;
 - навчальний рік становить 60 кредитів ЄКТС, а відповідно у семестрі – 30 кредитів ЄКТС;
 - при розробленні навчального плану кредити ЄКТС встановлюються складовим навчального плану (навчальним дисциплінам, циклом навчальних дисциплін, практикам, курсовим та кваліфікаційним роботам (проєктам), причому, всі види практики, екзаменаційні сесії рахуються в тижнях (1тиждень=1,5 кредитів ЄКТС);
 - курсова робота чи курсовий проєкт, що мають міждисциплінарний характер, можуть виділятися окремою позицією в навчальному плані;
 - кількість курсових робіт (проєктів) не повинна перевищувати 2 на навчальний рік (1 на семестр). Для студентів першого курсу курсові проєкти (роботи), як правило, не плануються, у випускному семестрі можуть плануватися лише за умови відсутності в плані кваліфікаційної роботи (проєкту);
 - розподіл аудиторних занять між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями, а також між тижнями теоретичного навчання є прерогативою закладу освіти. При цьому максимальне тижневе аудиторне навантаження здобувачів освіти не повинно перевищувати 30 годин. Складання заліків, як правило, проводиться на останньому практичному, семінарському чи лабораторному занятті;

- у плані освітнього процесу вказується кількість тижнів у семестрі згідно з графіком освітнього процесу. Кількість тижнів у семестрі заклад освіти визначає самостійно.